

עדכונים בתחום הגנת הצרכן – מלחמת "חרבות ברזל"

עדכון לקוחות – אוקטובר 2023

לקוחות יקרים,

נוכח המצב הבטחוני והשלכותיו, הממשלה מקדמת הוראות ושינויי חקיקה שונים המשליכים על החובות הצרכניות של עוסקים. מחד, על מנת להקל על המשק ולהבטיח אספקת מצרכים ושירותים לציבור בעת הזו, הודיעה המדינה על אי-אכיפה של הוראות הנוגעות לסימון מוצרי מזון באמצעות מדבקות סמל מזון אדום. מנגד, הממשלה מקדמת שינויי חקיקה המחמירים עם עוסקים בכל הנוגע להעלאת מחירים, על מנת למנוע פגיעה בצרכנים כתוצאה מהמצב הבטחוני במדינה.

להלן נסקור את עיקר השינויים:

א. אי-אכיפת סימון על מוצרי מזון

ביום 26.10.2023 הודיע משרד הבריאות כי כל עוד חל מצב החירום, הוא לא יפעיל את סמכויות האכיפה המינהליות שלו הנוגעות לסימון מוצרי מזון באמצעות מדבקות סמל המזון האדום.

בנוסף, הודיע משרד הבריאות כי לא יאכוף גם את סמכויותיו האכיפה המינהליות שלו נגד מיכלי מים שאין עליהם סימון בעברית, כך שיתאפשר בארץ שיווק של מיכלי מים מינרליים ומי מעיין אשר מסומנים באנגלית בלבד.

על פי האמור [בהודעת משרד הבריאות](#), ההימנעות מהאכיפה תימשך כל עוד חל מצב החירום, על מנת לאפשר אספקה רציפה של מזון לישראל.

ב. תזכיר לתיקון חוק הגנת הצרכן – הגדרת העלאת מחיר חריגה כהשפעה בלתי הוגנת על צרכן

ביום 26.10.2023 פרסמה הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן את [תזכיר חוק הגנת הצרכן \(חרבות ברזל-הוראת שעה\) התשפ"ד-2023](#) שנועד להתמודד עם תופעה של ניצול נסיבות מצב החירום על-ידי עוסקים באמצעות העלאת מחירים משמעותית, חריגה ובלתי מוצדקת של מוצרים ושירותים מסויימים, באופן המהווה סחר בלתי הוגן. תזכיר החוק נועד להתמודד עם מצב זה ולמנוע ניצול לרעה מצד העוסקים, כל עוד מצב החירום שהוכרז בעורף עומד בתוקפו.

על אילו סוגי עסקאות צפויה לחול ההוראה?

(א) עסקה לרכישת שירות המנוי **בתוספת השנייה** של החוק הגנת הצרכן – כגון שירותי תקשורת מסוימים, הספקת גז פחמימני מעובה או עסקאות עם ספקי שירות חיוני במשק החשמל.

(ב) עסקאות להספקת שירות חיוני אחר – שירות שהוגדר ככזה "שנעשה בו שימוש כדי לשמור על שיגרת החיים, הבריאות הביטחון או הנוחות של הצרכן או נכסיו".

(ג) עסקה לרכישת מוצר.

מהי ההגבלה שמבוקש לקבוע ביחס לעסקאות אלה?

על פי תזכיר החוק, ככלל, העלאת מחיר השירות או המוצר באופן משמעותי וחריג בהשוואה למחיר הממוצע שלו בשלושת החודשים הקודמים ליום הכרזת מצב החירום, תיחשב כהשפעה בלתי הוגנת על צרכן.

הוראה זו לא תחול אם העלאת המחיר הותרה בדיון, או אם העוסק הוכיח כי העלאת המחיר נובעת מהתייקרות העלויות בהן הוא נדרש לשאת כדי לספק את המוצר או השירות.

מה הסנקציה הצפויה במקרה של הפרת ההוראה החדשה?

בתזכיר מבוקש לקבוע כי העלאת מחיר כזו תיחשב ל"השפעה בלתי הוגנת" על צרכן. בהתאם, הוראה זו תקנה סמכות לרשות להגנת הצרכן להוציא צווים מינהליים לעוסקים המורים להם להפסיק את ההפרה, ולהטיל עיצומים כספיים על עוסק שלא ציית לצו שהוצא בעניינו.

תוקף ההסדר המוצע עומד בעת הזו על חודשיים, ובלבד שהמצב המיוחד בעורף יעמוד בתוקפו, ותזכיר החוק מאפשר מנגנון להארכת תוקף ההוראה.

תחולת ההסדר תלויה בתנאים שונים, אשר לא פורטו במלואם במזכר זה, וכן כפופה לשינויים בהמשך הליך החקיקה.

לצורך בחינת תחולתו במקרים ספציפיים נמליץ לפנות לקבלת ייעוץ משפטי פרטני. נשמח לסייע לכם בכל הדרוש בתקופה זו.

מזכר לקוחות זה אינו ממצה את כלל ההוראות המפורטות בחקיקה. הוא אינו מהווה ייעוץ משפטי ומוגש כשירות ללקוחותינו.

עו"ד גל קיתי

מחלקת ליטיגציה

galk@agmon-law.co.il

עו"ד נועה וילינגר, שותפה

מחלקת ליטיגציה ומחלקת

רגולציה מונעת

noa@agmon-law.co.il